

Provinciale Staten van Noord-Holland

Voordracht

Haarlem, 30 september 2008

Onderwerp: Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012

Bijlagen: ontwerpbesluit, ontwerp Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012,
Inspraaknota

1. Inleiding

De Wet op de jeugdzorg bepaalt dat PS eenmaal in de vier jaar een provinciaal Beleidskader jeugdzorg voor de komende vier jaren vaststellen. Op 18 februari 2008 heeft de Commissie Sociale Infrastructuur de **Startnotitie** Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012 besproken. De startnotitie gaf doel, context (Wet op de jeugdzorg), (interactief) proces en de planning weer. De opmerkingen en suggesties van de Commissie zijn verwerkt in de Kaderstellende notitie. Uw Staten hebben op 21 april 2008 de **Kaderstellende notitie** voor het Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012 vastgesteld. In het ontwerp Beleidskader wordt invulling gegeven aan de door u vastgestelde uitgangspunten. Op 21 april heeft u door het aannemen van een amendement besloten in te stemmen met de uitgangspunten voor het Beleidskader jeugdzorg met in achtneming van de adviezen van de werkgroep Jeugdzorg. In deze Voordracht geven wij aan hoe wij de adviezen van de werkgroep van uw Staten hebben betrokken bij de uitwerking van het ontwerp Beleidskader jeugdzorg.

In de periode half maart-eind mei hebben de vereiste overleggen ter voorbereiding van het Beleidskader plaatsgevonden met gemeenten, Bureau Jeugdzorg (BJZ), de jeugdzorgaanbieders en de zorgkantoren. Met de Raad voor de Kinderbescherming kon niet tijdig een datum worden bepaald en is afgesproken op een later tijdstip overleg te voeren. Daarnaast zijn op 15 mei en 28 mei 2008 interactieve bijeenkomsten gehouden waarvoor breed betrokkenen bij de jeugdzorg zijn uitgenodigd en hebben deelgenomen. PS hebben ook zelf bijeenkomsten georganiseerd met instellingen en (ouders van) cliënten in de jeugdzorg.

GS hebben op 17 juni 2008 het ontwerp Beleidskader jeugdzorg vastgesteld en vrij gegeven voor inspraak.

De *inspraakperiode* liep van 20 juni – 15 augustus 2008. De *statencommissie Sociale Infrastructuur* heeft het ontwerp Beleidskader en –Uitvoeringsprogramma 2009 op 1 september 2008 ter bespreking op de agenda gehad. De commissie SI besloot nog niet tot behandeling over te gaan en behandeling uit te stellen tot 28 oktober 2008 wanneer de Voordracht voor het Beleidskader jeugdzorg met de Inspraaknota en door GS voorgestelde aanpassingen in de tekst van het ontwerp Beleidskader op de agenda staan.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

In het ontwerp Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012 staat centraal:

Prioriteit 1. Preventie: voorkomen is beter

Het beleid dat in 2005 t/m 2008 is ingezet wordt met kracht voortgezet. Er is een goede samenwerking opgebouwd met de gemeenten in het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugd. Dit biedt een basis om in de komende vier jaar de aansluiting tussen gemeentelijk jeugdbeleid en provinciale jeugdzorg goed vorm te geven. Preventie is een taak van de gemeenten. De provincie ondersteunt gemeenten bij deze taak door:

- de ondersteuning o.a. bij het realiseren van opvoedingsondersteuning in de op te richten Centra voor Jeugd en Gezin (CJG);
- het faciliteren van de implementatie van een risicosignaleringsstelsel;
- het samen met gemeenten realiseren van bemoeizorg;
- het maken van afspraken over de inzet van Bureau Jeugdzorg in de CJG's;
- meer aandacht voor het signaleren en aanpakken van kindermishandeling ook bij gemeentelijke instellingen te realiseren.

In 2009 e.v. maken GS met gemeenten nieuwe afspraken over de aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg. Hiervoor wordt een aanzienlijk bedrag uit autonoom provinciaal geld ingezet. De prioriteit blijkt uit het totstandbrengen van een goede schakelfunctie tussen het preventief jeugdbeleid/Centrum voor Jeugd en Gezin en Bureau Jeugdzorg.

Prioriteit 2. Pleegzorg: opgroeien in een gezin

Uitgangspunt is dat kinderen zoveel mogelijk in een gezin moeten kunnen opgroeien. Er ligt daarom in deze periode de nadruk op de **pleegzorg**. Dit betekent dat er voor pleegzorg geen of korte wachtlijsten mogen zijn. Voor kinderen en jongeren die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen zal altijd in eerste instantie gekeken moeten worden of pleegzorg een optie is. Voor kinderen waarvoor basispleegzorg te weinig is, maar TGV of opname in een residentiële setting weer te zwaar, dient een tussenvorm voorhanden te zijn.

Wij willen dat er kindgericht wordt gewerkt binnen de jeugdzorg en in het bijzonder binnen de pleegzorg. Om dat bereiken is een aanbodgerichte manier niet voldoende. Wij zullen daarom de vernieuwing en innovatie stimuleren.

Bovenstaande betekent dat er in de komende jaren fors ingezet dient te worden op pleegzorg:

- Voldoende plaatsen bij zorgaanbieders. Voor alle kinderen waarvoor pleegzorg een optie is, moet er plaats zijn. Naast basispleegzorg zijn ook andere varianten voorhanden.
- Nadruk op netwerkpleegzorg. Dit betekent dat, meer dan nu, ingezet dient te worden op opvang binnen het eigen netwerk bijv. d.m.v. 'Kindgericht werven'.
- Voldoende bestandspleegouders voor alle vormen van pleegzorg. Dit betekent dat de randvoorwaarden (begeleiding en vergoedingen) goed geregeld moeten zijn. Ook innovatie t.a.v. wervingsvormen (netwerk- en bestandsouders) moet leiden tot voldoende pleegouders.
- De doorlooptijd na aanmelding van aspirant pleegouders moet korter worden.
- Daar waar wij een rol kunnen spelen in het wegnemen van financiële belemmeringen voor (aspirant) pleegouders zullen wij dit oppakken.

Financiering:

Uitbreiding van het aantal pleegzorgplaatsen krijgt prioriteit bij het beschikbaar komen van extra middelen van het rijk. Indien dit onvoldoende mogelijkheden biedt zal er worden gezocht naar middelen door efficiencyverhoging bij de invoering van het nieuwe financieringsstelsel of door ombouw van bestaand aanbod naar pleegzorgplaatsen.

Prioriteit 3. Tijdig de vereiste zorg: zorg rond het kind

Jongeren en hun ouders krijgen tijdig de vereiste zorg. Zorg dichtbij het kind en zijn leefomgeving wordt bevorderd. BJZ gaat al zijn functies vanuit regiokantoren aanbieden. Voorgesteld wordt om met het Instellingenberaad de mogelijkheden te bespreken om te komen tot een gezamenlijke voorkeur tot het zorgaanbod **in de regio**. Hierdoor ontstaat een goede aansluiting met enerzijds het gemeentelijk jeugdbeleid en anderzijds het aanbod van de zorgaanbieders.

Bestrijding van wachtlijsten blijft een prioriteit, maar het accent wordt verlegd. Het accent komt minder te liggen op uitbreiding van zorgaanbod bij het bestaan van wachtlijsten dan in de vorige periode. Er wordt meer accent gelegd op preventie, verbetering indicatiestelling, prestatieafspraken over wachttijden, doorlooptijden en overbruggingszorg en regionale opzet van Bureau jeugdzorg en afspraken met zorgaanbieders over verbetering van de toegang tot het aanbod.

De **bestrijding van wachtlijsten** en vooral van de wachttijden blijft een belangrijk issue. De vraag naar jeugdzorg groeit nog steeds. Het is daarom van belang een reëel beeld te geven van de wachtlijst voor de zorg waarvoor een jongere een indicatie heeft ontvangen. De groeiende vraag kan niet alleen worden opgevangen door het efficiënter laten functioneren van de jeugdzorg. Het rijk zal de doeluitkering moeten verhogen om structurele uitbreiding van zorgaanbod mogelijk te maken.

Wachtlijsten zijn niet alleen op te lossen met uitbreiding van zorgaanbod. Het is essentieel dat er geen kinderen die risico lopen op de wachtlijst staan.

Kinderen op de wachtlijst moeten altijd enige vorm van (overbruggings)zorg krijgen. Bovendien wordt bij kinderen de urgentie bepaald. Hoe groter het risico, hoe sneller een kind moet worden geholpen. Zowel Bureau jeugdzorg als casemanager als de zorgaanbieders moeten hierin handelend optreden.

Financiering:

Deze prioriteit wordt uitgevoerd binnen het beschikbare budget van de doeluitkering met inbegrip van de door het Rijk voor 2009 toegezegde incidentele middelen en structurele verhoging van de doeluitkering. Het gaat ook om anders werken. De efficiency moet worden vergroot en er zullen meer kinderen worden geholpen met het beschikbare budget. Het Rijk is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een adequate doeluitkering om de komende jaren te kunnen beantwoorden aan de groeiende vraag naar jeugdzorg. De nieuwe financieringssystematiek zal hiervoor naar verwachting een oplossing kunnen bieden.

Voorgesteld wordt om te **investeren in de jeugdzorgwerkers** om te zorgen dat er voldoende en goed gekwalificeerd personeel is in de jeugdzorg in Noord-Holland. Hiervoor wordt

samenwerking gezocht met branche- en werkgeversorganisaties en opleidingen. Er zal aan PS een voorstel worden gedaan om hiervoor autonoom provinciaal geld in te zetten in het kader van de tweede investeringsimpuls Noord-Holland (TWINH).

Prioriteit 4. Omslag naar een nieuw financieringssysteem voor de jeugdzorg

Er wordt een nieuw landelijk financieringssysteem voor de jeugdzorg ingevoerd. Een voordeel is dat de landelijke financiering wordt gebaseerd op een raming van een onafhankelijk Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg naar de behoefte aan jeugdzorg. Naar verwachting leidt dit tot een doeluitkering die beter is afgestemd op de behoefte aan jeugdzorg.

De provincie zal met jeugdzorgaanbieders afspraken maken over zorgpakketten voor aantallen te helpen jongeren. De indicaties van BJZ zijn minder specifiek en geven aanbieders meer ruimte om tot een passend aanbod te komen. Voordeel is dat zo beter op de vraag kan worden ingespeeld.

Voor de invoering van dit stelsel, waarvan nu slechts de hoofdlijnen zijn uitgewerkt, zal veel werk moeten worden verzet door de instellingen en door de provincie. We geven prioriteit aan het uitwerken van het nieuwe stelsel in Noord-Holland. Naar zich laat aanzien is daadwerkelijke invoering in 2010 te verwachten.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van het nieuwe stelsel zal zijn dat er betrouwbare beleidsinformatie beschikbaar is en vraag-aanbod analyses worden gemaakt. Voorgesteld wordt daarom te investeren in verbetering van de beleidsinformatie. Ook voor deze investering zal aan PS een voorstel worden gedaan om hiervoor autonoom provinciaal geld in te zetten in het kader van de tweede investeringsimpuls Noord-Holland (TWINH).

Continueren landelijke verbetertrajecten

De Wet op de jeugdzorg is pas sinds 2005 van kracht. Er zijn de laatste jaren veel landelijke trajecten ingezet om verbeteringen te bereiken. De landelijk ingezette verbetertrajecten moeten worden afgemaakt. Zonodig worden in de Uitvoeringsprogramma's jeugdzorg prioriteiten gesteld. Deze verbetertrajecten zijn o.a. "Beter beschermd" met o.a. de invoering van de Deltamethodiek gezinsvoogdij (een betere methodiek voor gezinsvoogdijwerk en verlaging van de caseload, invoering van het handboek gezinsvoogdij bij de jeugdbescherming en het handboek jeugdreclassering ten behoeve van kwaliteitsverbetering, verbetering en versnelling van de indicatiestelling van Bureau jeugdzorg (VIB-project), inclusief de invoering van het protocol indicatie jeugd-GGZ, toepassing van methoden om de doorlooptijden bij Bureaus Jeugdzorg te verkorten zoals de Doorbraakmethode, het traject ter verbetering van de beleidsinformatie Beter, Anders en Minder (BAM) en het invoeren van een tiental landelijke prestatie-indicatoren jeugdzorg zoals IPO, Rijk en MOgroep zijn overeengekomen

Advies werkgroep Jeugdzorg

De werkgroep Jeugdzorg heeft advies uitgebracht over de informatievoorziening aan de Statencommissie Sociale Infrastructuur. In het advies geeft de werkgroep aan over welke concrete zaken en op welke manier de Statencommissie geïnformeerd wil worden ten behoeve van haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van de jeugdzorg. De

informatiebehoefte gericht aan GS en andere betrokken partijen in het advies van de werkgroep betreft kwantitatief inzicht in meldingen bij BJZ en het AMK, informatie over doorstroom, plaatsing, vervolg en effect van behandeling, prestatieafspraken binnen de sector jeugdzorg en afspraken tussen de jeugdzorgsector en de provincie, en inzicht in actuele dossiers.

In het ontwerp Beleidskader neemt beleidsinformatie een prominente plaats in (zie Hoofdstuk 6). Wij stellen voor te investeren om bruikbare en betrouwbare beleidsinformatie beschikbaar te krijgen. Dit is essentieel voor het sturen van de jeugdzorg en ook voor het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende taak van PS.

Bij het verbeteren van de beleidsinformatie is onderscheid te maken tussen verbeteringen op kortere en langere termijn. In IPO verband zijn hierover ook landelijk afspraken gemaakt en prioriteiten gesteld.

Wij hebben BMC opdracht gegeven ons te adviseren over het verbeteren van de beleidsinformatie op korte termijn. Het accent daarbij ligt op het bepalen van de essentiële onderdelen van de sturingsinformatie en de verbeteringen die daarvoor op korte termijn nodig en mogelijk zijn om deze informatie beschikbaar te krijgen. Op basis van dit advies zullen wij een standpunt bepalen en de commissie SI in een notitie concreet aangeven welke informatie wij wanneer en op welke wijze beschikbaar kunnen stellen.

De vragen naar informatie over actuele dossiers (genoemd zijn o.a. Transferium, CJG, Risicoverwijsindex en rapporten van de Inspectiejeugdzorg) zullen wij uiteraard blijven beantwoorden. Het kunnen verstrekken van deze informatie is ook niet afhankelijk van de beoogde verbetering van de beleidsinformatie.

Uitkomst inspraak en aanpassing ontwerp Beleidskader

De inspraakperiode liep van 20 juni tot 15 augustus 2008. Reacties zijn ontvangen van het Instellingenberaad jeugdzorg Noord-Holland, Zorgbelang en een aantal colleges van B en W van Noord-Hollandse gemeenten. MEE ((licht verstandelijk) gehandicaptensector) heeft zijn reactie in ambtelijk overleg gegeven. De inspraakreacties zijn samengevat en van concept commentaar van GS voorzien in bijgaande Inspraaknota. Uit de inspraakreacties blijkt instemming met de hoofdlijnen van het ontwerp Beleidskader. Op onderdelen vragen insprekers verduidelijking van het standpunt in het Beleidskader en op een aantal punten een specifiek besluit over het subsidiëren van projecten. De inspraakreacties geven geen aanleiding tot ingrijpende wijzigingen. Aanpassingen in de tekst betreffen actualisatie, verduidelijking en aanscherping. De aangepaste passages zijn in de tekst grijs gemarkeerd. De concrete vragen in de inspraakreacties om bepaalde projecten (als nog) te subsidiëren hebben geleid tot besluiten die zijn verwerkt in het ontwerp Uitvoeringsprogramma 2009.

3. Financiering en communicatie

In de Kaderstellende notitie zijn financiële uitgangspunten opgenomen en een globaal financieel overzicht. Er is uitgegaan van dekking uit de doeluitkering en de inzet van autonome provinciale middelen voor een aantal specifieke initiatieven die gericht zijn op aansluiting van jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid. Voor investeringen in Beleidsinformatie en investeren in de jeugdzorgwerkers zullen wij u voorstellen doen in het kader van de Tweede investeringsimpuls Noord-Holland (TWINH).

In het ontwerp Beleidskader jeugdzorg is dit nader uitgewerkt. Het ontwerp Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2009 dat wij eveneens hebben opgesteld bevat een volledige financiële uitwerking.

Belangrijkste boodschap in de *communicatie* is : “Zorgen dat geen enkel kind onverantwoord risico loopt”.

We plaatsen communicatie in een breder kader, waarbij per onderdeel kernboodschappen worden geformuleerd. In een breder kader kunnen we pro-actief communiceren, zonder steeds reactief op incidenten te moeten reageren. In de communicatie rond jeugdzorg wordt de rol van de provincie (ten opzichte van gemeenten en Rijk) benadrukt.

Bij de prioriteit 1 Preventie van dit Beleidskader zal de communicatie zich voornamelijk richten op het invoeren van de Verwijsindex. Er worden regionale bijeenkomsten georganiseerd en de gebruikers worden op verschillende manieren voorgelicht. Voor de prioriteit 2 Pleegzorg zal communicatief gezien de Week van de Jeugdzorg een belangrijk moment zijn. Dagelijks zal in de media de Pleegzorg belicht worden. Voor prioriteit 3 “Tijdig de vereiste zorg” vraagt met name de wachtlijstbestrijding om communicatie-inspanning (in overleg met het IPO). Voor het investeren in de jeugdzorgwerkers zal men tijdens de week van de Jeugdzorg via stages en media geïnformeerd worden over wat het werkveld inhoudt en aantrekkelijk maakt. Ook worden scholen bezocht door jeugdzorgmedewerkers voor werving van toekomstige medewerkers. Voor prioriteit 4 , invoering van een nieuw financieringssysteem, is nauw overleg nodig met de instellingen.

Ter voorbereiding op dit Beleidskader is intensief met gemeenten en een reeks groepen en organisaties gesproken. Dit continueren wij tijdens de uitvoering van de Uitvoeringsprogramma's.

Op het gebied van communicatie hanteert de provincie een drie sporenbeleid en richt zich op:

1. interne communicatie
2. communicatie met gemeenten, extern relaties en belanghebbenden
3. Noord-Hollandse burgers en media

De inrichting van communicatie draagt bij aan:

- het vergroten van de zichtbaarheid van het provinciaal jeugdzorgbeleid;
- het bij elkaar brengen van partijen en doelgroepen;
- het realiseren van betrokkenheid bij het beleid van de doelgroepen en het
- het stimuleren van innovatieve wijzen om tot resultaat te komen.

4. Proces en procedure

De commissie SI behandelt de Voordracht voor het Beleidskader 2009 t/m 2012 op 28 oktober 2008. Het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2009 krijgt de commissie SI ter informatie, omdat GS dat vaststellen.

Vaststelling van het Beleidskader jeugdzorg door PS is vervolgens gepland op 17 november 2008. GS stellen het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2009 definitief vast op 25 november 2008.

Vòòr 1 december 2008 vindt toezending plaats aan het ministerie voor Jeugd en Gezin. Het Rijk moet het Beleidskader jeugdzorg goedkeuren.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

H.C.J.L. Borghouts, voorzitter

H.W.M. Oppenhuis de Jong, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van gedeputeerde staten van 30 september 2008;

gelet op artikel 31 van de Wet op de jeugdzorg;

besluiten:

het Beleidskader jeugdzorg 2009 tot en met 2012 vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale staten voornoemd,

, voorzitter
, statengriffier